

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
Bölüm 1: İLETİŞİM, DİLVE KÜLTÜR	15
1.1. Dilin Tanımı	16
1.1.1. Dil Tabii Bir Vasıta	17
1.1.2. Dil, Kendi Kanunları Olan Canlı Bir Varlıktır	17
1.1.3. Dil, Temeli Bilinmeyen Zamanlarda Atılmış Gizli Antlaşmalar Sistemidir	18
1.1.4. Seslerden Örölmüş Olan Dil, Sosyal Bir Kurumdur	18
1.2. Dil Toplum- Dil Millet İlişkisi	18
1.3. Dil-Düşünce Bağlantısı	20
1.4. Dil-Kültür İlişkisi	21
1.5. Dillerin Doğuşu (Varsayımlar)	23
1.5.1. Yansımaları Temel Alan Görüş	23
1.5.2. Ünlemleri Temel Alan Görüş	23
1.5.3. İş Kuramı	24
1.5.4. Wilhelm Wundt'un Dilin Doğuşu Hakkındaki Görüşü	24
Bölüm 2: YERYÜZÜNDEKİ DİLLER	25
2.1. Yeryüzündeki Dillerin Sınıflandırılması	27
2.1.1. Kökeni Bakımından Diller	27
2.1.1. Yapısı Bakımından Diller	30
2.1. Altay Dillerinin Başlıca Ortak Özellikleri	32
Bölüm 3: TÜRKÇE VE TÜRK ALFABELERİ	35
3.1. Köktürk Alfabeti	37
3. 2. Soğd Alfabeti	38
3. 3. Uygur Alfabeti	39
3. 4. Mani Alfabeti	39
3. 5. Brahmi Yazısı	40
3. 6. Süryani Alfabeti	41
3. 7. Arap Alfabeti	41
3. 8. Grek Alfabeti	41
3. 9. Ermeni Alfabeti	41
3. 10. İbrani Alfabeti	42
3. 11. Latin Alfabeti	44
3. 12. Kiril (Slav) Alfabeti	44
Bölüm 4: TÜRKÇENİN TARİHSEL DÖNEMLERİ	47
4.1. Altay Dil Birliği Dönemi (?-?)	48
4.2. Çuvaş-Türk Dil Birliği (En Eski Türkçe) Dönemi	48
4.3. Ana (İlk) Türkçe Dönemi (MS 1.-5. yy.)	48

4.4. Eski Türkçe Dönemi (MS 6.-10. yy.)	49
4.5. Orta Türkçe Dönemi (MS 11.-15. yy.)	52
4.6. Yeni Türkçe Dönemi (MS 16.-19. yy.)	59
4.7. Modern Türkçe Dönemi (MS 20. yy.-.....)	67
Bölüm 5: TÜRK LEHÇELERİ VE BUGÜNKÜ YAYILMA ALANLARI	73
5.1. Lehçe	74
5.2. Şive	74
5.3. Ağız	75
5.4. Ana Dili Konuşurlarına Göre Diller ve Türk Dili	76
5.5. Türk Dünyası	76
5.6. Bugünkü Türk Lehçeleri	77
5.7. Bugünkü Türk Lehçelerinin Konuşulduğu Yerler ve Konuşanların Sayısı	79
5.7.1. Batı Türkçesi	79
5.7.2. Kuzey Doğu Türkçesi	80
Bölüm 6: DİL BİLİM VE DİL BİLGİSİ	85
6. 1. Dil Bilgisinin Tanımı	86
6.2. Dil Bilgisinin Bölümleri	87
6.2.1. Ses Bilgisi (Fonetik)	87
6.2.2. Şekil Bilgisi (Morfoloji)	87
6.2.3. Cümle Bilgisi (Sentaks)	87
6.2.4. Anlam Bilgisi (Semantik)	87
6.2.5. Kök Bilgisi (Etimoloji)	87
6.3. Dil Bilgisinin Türleri	87
6.3.1. Kuralcı Dil Bilgisi	87
6.3.2. Tasviri (Betimleyici) Dil Bilgisi	87
6.3.3. Karşılaştırmalı Dil Bilgisi	87
6.3.4. Filolojik Dil Bilgisi	87
6.4. İlk Dil Bilgisi Çalışmaları	87
6.5. Dil Bilimi Tanımı	89
6.6. Dil Bilimi Dalları	89
6.6.1. Ses Bilimi (Fonetik)	89
6.6.2. Biçim Bilimi (Morfoloji)	89
6.6.2.1 Kelime Türleri Arasındaki Esneklik	89
6.6.2.2 Türkçe İsme Yönelik Bir Dildir	90
6.6.2.3 Sıfatlar İsimlerden Önce Gelir	90
6.6.2.4 Türkçede Kökler Değişmez	90
6.6.2.5 Türkçede Yalnızca Son Ekler Vardır	91
6.6.2.6 İsimlerde Cinsiyet Yoktur	91
6.6.3. Söz Dizimi (Sentaks)	91

6.6.4. Anlam Bilimi (Semantik)	92
6.6.5. Sözcük Bilimi (Leksikoloji)	92
6.6.6. Sözlük Bilimi (Leksikografi)	92
6.6.7. Ad Bilimi (Onomastik)	92
6.6.8. Lehçe Bilimi (Diyalektoloji)	92
6.7. Dil Bilimi Türleri	92
6.7.1. Art Zamanlı Dil Bilimi	92
6.7.2. Eş Zamanlı Dil Bilimi	92
6.7.3. Kuramsal Dil Bilimi	92
6.8. Dil Bilim ve Dil Bilgisi	93
Bölüm 7: SÖZ VARLIĞI	95
7.1.Söz Varlığı	96
7.1.1. Söz Varlığının Anlama ve Anlatmadaki Yeri	99
7.1.2.Söz Varlığının Unsurları ve Temel Becerilerle İlişkisi	100
7.1.3. Söz Varlığı-Okuma Alışkanlığı İlişkisi	103
7.1.4. Söz Varlığını Arttırmada Sözcük Öğretiminin Yeri	104
7.1.5. Sözlük Okuma ve Sözlük Okumanın Söz Varlığına Katkısı	106
Bölüm 8: ANLAM BİLGİSİ	109
8.1 Dil ve İletişim	110
8.1.1. İletişimin Ögeleri	110
8.2. Kavram	111
8.3. Gösterge	111
8.4. Anlam	112
8.4.1. Kelime ve Anlam	113
8.4.2. Temel Anlam	113
8.4.3. Yan Anlam	114
8.4.4. Benzetme (Teşbih)	114
8.4.5. Aktarmalar	114
8.4.6. Terim Anlamı	116
8.5. Kelimeler Arasında Anlam İlişkileri	116
8.5.1. Çokanlamlılık	117
8.5.2. Eşadlılık	117
8.5.3 Eşanlamlılık	118
8.5.4. Tersanlamlılık	119
8.6. Anlam Değişmeleri	119
8.6.1. Anlam Daralması	119
8.6.2 Anlam Genişlemesi	120
8.6.3. Anlam İyileşmesi	120
8.6.4. Anlam Kötüleşmesi	121
8.7. Bağdaştırma	121
8.8. Kalıplaşmış Sözler	121

8.8.1. Deyimler	122
8.8.2. Atasözleri	122
Bölüm 9: ANLATIM VE ANLATIM İLKELERİ	123
9.1. Anlatım ve Anlatım İlkeleri	124
9.1.1. Duruluk	124
9.1.1.1. Akıcılık	126
9.1.1.2. Yalınlık	127
9.1.2. Açıklık	128
9.1.3. İçtenlik	128
Bölüm 10: SES BİLGİSİ	129
10.1. Türkçede Sesler	130
10.1.1. Ünlüler	130
10.1.2. Ünsüzler	131
10.2. Türkçede Ses Uyumları	132
10.2.1. Ünlü Uyumu	132
10.2.2. Ünsüz Uyumu	133
10.2.3. Ünlü-Ünsüz Uyumu	133
10.3. Türkçede Ses Olayları	134
10.3.1. Ses Düşmesi	134
10.3.2. Ses Türemesi	134
10.3.3. Ünsüz Yumuşaması	135
10.3.4. n>m Değişimi	135
10.3.5. Yardımcı Sesler	136
10.3.6. Ses Aktarımı (Göçüşme / Metatez)	136
10.3.7. Aykırılışma (Başkalaşma)	137
10.4. Türkçede Söyleyişe Bağlı Ses Olayları	137
10.4.1. Uzun Ünlü	137
10.4.2. Vurgu	137
10.4.3. Ulama	140
10.4.4. Durak	140
10.4.5. Ton-Tonlama	141
Bölüm 11: SÖZLÜ ANLATIM	143
11.1. Konuşma	144
11.2. Konuşma Sesinin Özellikleri	144
11.2.1. İşitilebilirlik	144
11.2.2. Sesin Şiddetinin Ayarlanması	145
11.2.3. Sesin Doğallığı	145
11.3. Konuşma Sesinin Eğitilmesi	145
11.3.1. Diksiyon Kavramı Ve Alıştırmalar	145
11.3.2. Alıştırmalar	146

11.3.3.Vurgu	149
11.3.4. Tonlama	150
11.3.5. Beden Dili	151
11.4. Konuşma Yanlışları	156
11.5. Etkili Konuşma Yöntemleri	157
11.6. Konuşmacının Özellikleri	158
Bölüm 12: -BİÇİM BİLGİSİ	159
12.1.Kök	160
12.1.1.İsim Kökü	160
12.1.2.Fiil Kökü	161
12.2. Ek	161
12.2.1. Yapım Ekleri	161
12.2.2.Çekim Ekleri	163
Bölüm 13: YAZIM KURALLARI	167
13.1. Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	168
13.1.1. Cümlelerin İlk Sözcüğü Büyük Harfle Başlar	168
13.2. Sözcük ve Eklerin Yazılışı	171
13.2.1. “İle” nin Ek Hali	171
13.2.2. “imek” Eki	171
13.2.3. “de” Bağlacı ile “-de” Eki	171
13.2.4. “ki” Bağlacı ile “-ki” Eki	171
13.2.5. “mi” Soru Edatı	172
13.3. Birleşik Sözcükler	173
13.4. Birleşik Yer Adları	173
13.5. Sayıları	173
13.6. Ses ve Ses Olaylarıyla İlgili Kurallar	174
13.6.1. Düzeltme İşareti (Şapka İşareti / İnceltme İşareti)	174
13.6.2. “a” ve “e” Ünlüleriyle Biten Fiillerin Yazımı	175
13.7. Yabancı Sözcüklerin Yazımı	176
13.8. Yayıgın Yazım Hatası Yapılan Sözcükler	176
Bölüm 14: NOKTALAMA İŞARETLERİ	179
14.1. Nokta (.)	180
14.2. Virgül (,)	181
14.3. Noktalı Virgül (;)	183
14.4. İki Nokta (:)	184
14.5. Üç Nokta (...)	184
14.6. Soru İşareti (?)	185
14.7. Ünlem İşareti (!)	186
14.8. Kısa Çizgi (-)	186
14.9. Uzun Çizgi (–)	187

14.10. Tırnak İşareti (“ “)	187
14.11. Tek Tırnak İşareti (‘ ‘)	188
14.12. Parantez (Ayrıca) ()	188
14.13. Kesme İşareti (‘)	188
Bölüm 15: YAZILI ANLATIM	191
15.1. Yazma Eğitiminin Amaçları	192
15.2. Yazılı Anlatımda İzlenmesi Gereken Yol ve Yöntemler	193
15.2.1. Konuyu Belirleme	193
15.2.2. Konuyla İlgili Bilgi Birikimi	194
15.2.3. Konuyu Sınırlama	194
15.2.4. Ana Düşünce ve Yardımcı Düşüncelerin Belirlenmesi	194
15.2.5. Başlık Bulma	196
15.2.6. Yazıda Planlama	196
15.2.7. Anlatım	198
15.3. Paragraf Bilgisi	198
15.3.1. Paragraf Çeşitleri	198
15.3.2. Paragrafta Yapı	199
15.3.3. Paragrafta Konu	200
15.3.4. Paragrafta Ana Düşünce ve Yardımcı Düşünceler	201
15.4. Yazılı Anlatımda Dış Yapı Kuralları	201
15.5. Anlatım Biçimleri	202
15.5.1. Açıklayıcı Anlatım	202
15.5.2. Betimleyici (Tasvir Edici) Anlatım	202
15.5.3. Hikâye Edici Anlatım	203
15.5.4. Tartışmacı Anlatım	203
Bölüm 16: SÖZCÜK TÜRLERİ	205
16.1. İsim	206
16.1.1. İsim Türleri	207
16.1.2. Yapısı Bakımından İsimler	208
16.1.3. İsim Çekim Ekleri	209
16.2. Sıfat	210
16.2.1. Sıfat Çeşitleri	211
16.2.2. Yapısı Bakımından Sıfatlar	213
16.3. Zamir	214
16.3.1. Zamir Çeşitleri	214
16.4. Zarf	215
16.4.1. Zarf Çeşitleri	215
16.4.2. Yapısı Bakımından Zarflar	217
16.5. Edat	217
16.6. Bağlaç	218
16.7. Ünlem	219

16.8. Fiil	220
16.8.1. Fiil Çeşitleri	220
16.8.2. Fiillerde Çatı	221
16.8.3. Yapısı Bakımından Fiiller	223
16.8.4. Fiil Çekimi	224
16.8.5. Ek-Fiilin Çekimi	233
Bölüm 17: SÖZ DİZİMİ	235
17.1. Kelime Grupları	236
17.1.1. İyelik Grubu ve İsim Tamlaması	238
17.1.2. Sıfat Tamlaması	242
17.1.3. Tekrar Grubu	243
17.1.4. Birleşik İsim Grubu	245
17.1.5. Birleşik Fiil	245
17.1.6. Sıfat-Fiil Grubu	247
17.1.7. Zarf-Fiil Grubu	247
17.1.8. İsim-Fiil Grubu	248
17.1.9. Edat Grubu	248
17.1.10. Ünlem Grubu	249
17.1.11. Bağlama Grubu	250
17.1.12. Unvan Grubu	250
17.1.13. Sayı Grubu	251
17.1.14. Kısaltma Grupları	251
17.2. Cümle ve Cümle Öğeleri	255
17.2.1. Yüklem	257
17.2.2. Özne	257
17.2.3. Nesne	260
17.2.4. Yer Tamlayıcısı	260
17.2.5. Zarf (Zarf Tümleci)	261
17.2.6. Cümle Dışı Öğeler	262
17.3. Cümle Çeşitleri	262
17.3.1. Yapısına Göre Cümleler	262
17.3.2. Yüklem Türüne Göre Cümleler	266
17.3.3. Yüklem Yerine Göre Cümleler	268
17.3.4. Anlamına Göre Cümleler	268
17.4. Cümle Tahlilleri	270
Bölüm 18: SÖZLÜ ANLATIM TÜRLERİ	277
18.1. Konferans	278
18.1.1. Konferansa Davet Örneği	278
18.1.2. Konferansın içeriği hakkında bilgi	279

18.2. Sempozyum	280
18.2.1. Sempozyuma Davetiye Örneği	281
18.2.2. Sempozyum Konuşma Örneği	281
18.3. Açık Oturum	282
18.3.1. Açık Oturum Örneği	282
18.4. Panel	288
18.5. Forum	291
18.6. Tartışma	291
Bölüm 19: ANLATIM BOZUKLUKLARI	293
19.1. Anlatım Özellikleri Açısından Anlatım Bozuklukları	294
19.1.1. Eş Anlamlı Kelimelerin Bir Arada Kullanılması	294
19.1.2. Gereksiz Kelime Kullanımı	294
19.1.3. Yanlış Kelime Kullanılması	295
19.1.4. Anlamca Çelişen Kelimelerin Birlikte Kullanılması	295
19.1.5. Noktalama Eksikliği ya da Yanlışlığı	295
19.1.6. Özne-Yüklem Yanlışlıkları	296
19.1.7. Nesne-Yüklem Uyuşmazlığı	296
19.1.8. Tümeleş Eksikliği veya Yanlışlığı	297
19.1.9. Ögelerin Dizilişlerindeki Sıra Yanlışlıkları	297
19.1.10. Yardımcı Fiil ve Fiilimsilerin Fazlalığından veya Eksikliğinden Doğan Yanlışlıklar	297
19.1.11. Tamlama Yanlışlıkları	298
19.1.12. Fiillerin Çatı Uyumsuzlukları	298
19.1.13. Hatalı Karşılaştırmalar ve Mantık Yanlışlıkları	298
19.1.14. Deyim ve Atasözlerine İlişkin Yanlışlıklar	298
19.1.15. Ne . . ne bağlacı ve ki bağlacının Yanlış Kullanımı	299
19.1.16. Cümlede Kullanılan Kelimelerin Alt Kültür (yöresel) Ağızlarla Yazılışından Kaynaklanan Bozukluklar	299
Bölüm 20: YAZILI ANLATIM TÜRLERİ	301
20.1. Dilekçe	302
20.2. Tutanak	302
20.3. Rapor	304
20.4. Mektup	304
20.4.1. Özel Mektup	304
20.4.2. Resmî Mektup	305
20.4.3. İş Mektubu	305
20.4.4. Açık Mektup	305
20.4.5. Edebî Mektup	306
20.5. Telgraf	309
20.6. İlân	310
20.7. Reklâm	310

20.8. Haber	310
20.9. Deneme	310
20.10. Fıkra	312
20.11. Makale	313
20.12. Eleştiri (Tenkit)	314
20.13. Günlük (Günce)	321
20.14. Anı (Hatırat)	322
20.15. Hayat hikâyesi (Biyografi)	324
20.16. Otobiyografi	326
20.17. Öz Geçmiş	326
20.18. Monografi	326
20.19. Söyleşi (Sohbet)	327
20.20. Gezi Yazısı (Seyahatnâme)	329
20.21. Röportaj	333
20.22. Şiir	336
20.23. Masal	340
20.24. Destan	340
20.25. Hikâye	341
20.26. Roman	346
20.27. Tiyatro	349
20.28. Bilimsel Araştırma ve İnceleme	351
20.28.1. Konu Seçme	352
20.28.2. Konuyu Planlama	353
20.28.3. Kaynakları Belirleme	353
20.28.4. Malzeme Toplama	353
20.28.5. Okuma ve Not Alma	353
20.28.6. Notları ve Fişleri Sıraya Koyma	353
20.28.7. Yazma	353
20.28.8. Bibliyografya	354
20.28.9. Dizin	354
20.28.10. Yayımlama	354
20.28.11. Etik	355
KAYNAKÇA	357